

**„NÁRODNÁ STRATÉGIA BOJA PROTI FALŠOVANIU
A AUTORSKÉMU PIRÁTSTVU“
(2012 - 2016)**

Banská Bystrica, apríl 2012
Aktualizácia : január 2015

OBSAH

1. ÚVOD
2. VYMOŽITEĽNOSŤ PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA V DIGITÁLNO M PROSTREDÍ
3. RIEŠENIA NA ÚROVNI EURÓPSKEJ ÚNIE A MEDZINÁRODNÝCH INŠTITÚCIÍ
4. ZÁMERY A AKTIVITY NA NÁRODNEJ ÚROVNI
- 4.1. EXISTUJÚCE LEGISLATÍVNE A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE
5. STRATÉGIA
- 5.1. SÚBOR OPATRENÍ NA NAPLNENIE STRATEGICKÝCH PRIORÍT
6. ZÁVER

PRÍLOHA - AKČNÝ PLÁN 2015

„Keď chceme naozaj bojovať proti falšovaniu, budeme potrebovať viac než len dobré zákony.“

Michel Barnier, Komisár pre Vnútrotrh a služby, Európska komisia

1. Úvod

Výsledky tvorivej duševnej činnosti - duševné vlastníctvo¹ (ďalej len „DV“) sú v dnešnej znalostnej spoločnosti životne dôležitým obchodným aktívom, ktoré podporuje inováciu, a sú hybnou silou rozvoja ekonomiky, predpokladom konkurencieschopnosti a generujú ďalšiu tvorivosť prostredníctvom primeranej návratnosti investícií. Makroekonomický a celospoločenský význam duševného vlastníctva v regióne Európskej únie (ďalej len „EÚ“) dokumentujú aj nasledovné údaje²: 39 % z celkovej hospodárskej činnosti v EÚ (v hodnote 4,7 bilióna eur ročne) vytvárajú priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce DV a približne 26 % celkovej zamestnanosti v EÚ (56 miliónov pracovných miest) priamo poskytujú priemyselné odvetvia intenzívne využívajúce DV, pričom nepriamo v nich má pôvod ďalších 9 % pracovných miest v EÚ.

Rastúca hodnota DV je ukazovateľom úspechu. Vďaka nemu sa však zároveň stáva mimoriadne atraktívnym pre výrobcov falšovaného a pirátskeho tovaru, ktorí majú často prístup k dobrým zdrojom financovania a ktorí začali byť organizovanými a veľmi zručnými podnikateľmi, ktorých rozsah aktivít hraničí s priemyselným odvetvím. Títo porušovatelia v plnej miere využívajú pokroky v oblasti technológie a obchodu, pričom si osvojujú moderné obchodné modely na ovládnutie výroby, distribúcie a predaja takéhoto tovaru, a to bez ohľadu na štátne hranice či kontinenty. Treba mať však na pamäti aj ďalšiu stránku tohto problému, a tou je neutíchajúci dopyt po týchto cenovo dostupnejších výrobkoch.

Tento negatívny trend posledného desaťročia je v centre pozornosti súkromného sektora a všetkých medzinárodných a regionálnych inštitúcií, ktorých sa problematika DV a inovácie bytostne týkajú. Predstavuje vysoko aktuálny problém, ktorý priamo ovplyvňuje celé spektrum hospodárskych a sociálnych vzťahov a ktorý má negatívny vplyv na hospodárske výsledky národných ekonomík. Výroba falzifikátov spôsobuje zároveň deformáciu trhového prostredia najmä ohrožovaním konkurencie zaplavením trhu lacným tovarom a poškodzovaním domácich výrobcov.

Celosvetový trend nárastu počtu prípadov porušovania práv DV čoraz častejšie nastoľuje otázku, či je ochrana práv DV, ale aj ochrana zdravia obyvateľstva dostatočne zabezpečená. Aj keď tradičným objektom falšovania a pirátstva bol a stále je najmä luxusný značkový tovar, módné výrobky, hudba a filmy, v súčasnosti sa už falšovanie orientuje aj na tovar dennej masovej spotreby, akým sú napr. potraviny, liečivá, agrochemické látky, kozmetické prípravky, hygienické výrobky, náhradné diely na automobily, lietadlá, vlaky, hračky a rôzne druhy technických či elektronických zariadení, ktoré vo väčšine prípadov nespĺňajú základné technické, zdravotné alebo hygienické požiadavky ustanovené v právnych predpisoch.

¹ Pod pojmom „duševné vlastníctvo“ sa rozumie priemyselné vlastníctvo (vynálezy, úžitkové vzory, ochranné známky, dizajny, označenia pôvodu výrobkov a zemepisné označenia výrobkov, topografie polovodičových výrobkov, nové odrody rastlín) a autorské právo a práva súvisiace s autorským právom.

² „Odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva“, spoločná štúdia Európskeho patentového úradu (EPO) a Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM), september 2013; http://ec.europa.eu/internal_market/intellectual-property/studies/index_en.htm.

Najviac postihnutými sektormi naďalej ostávajú luxusný značkový a športový tovar, farmaceutický, potravinársky, kreatívny a IT priemysel. S cieľom efektívnejšieho marketingu a distribúcie sa falšovateľia v poslednom období presúvajú na internet (napr. tzv. e-shopy).

Na základe údajov Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) z r. 2008 sa odhaduje, že

- celková hodnota falšovaného a pirátskeho tovaru dosahuje ročne 650 mld. US dolárov;
- falšovanie a pirátstvo stoja spotrebiteľov a vlády krajín G20 ročne 125 mld. US dolárov a
- v dôsledku falšovania a pirátstva bolo zrušených 2,5 mil. pracovných miest.

Do roku 2015 sa predpokladá nárast hodnoty falšovaného a pirátskeho tovaru na 1,77 bilióna US dolárov ročne.

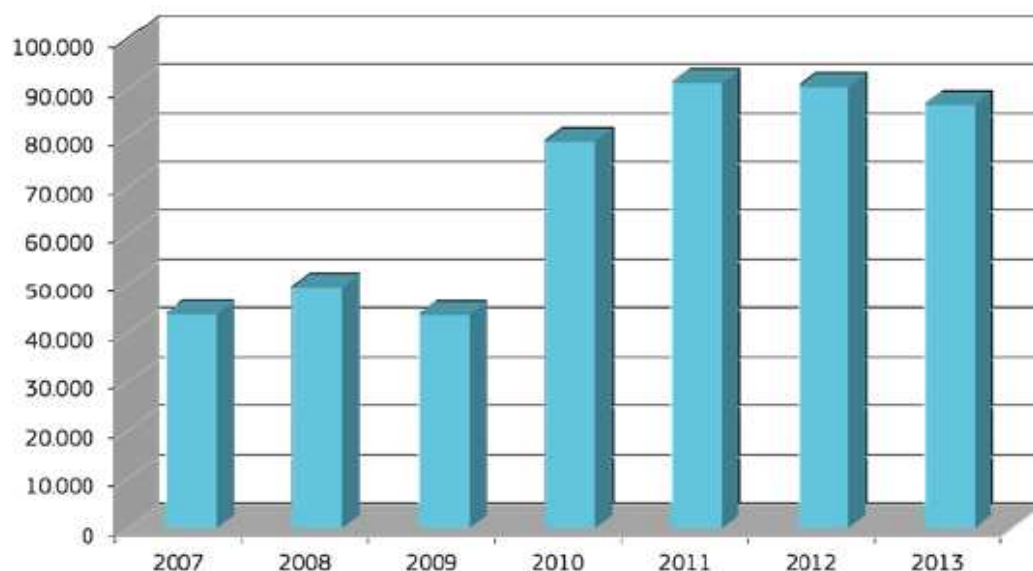
Výraznú dynamiku rastu dovozov falšovaného tovaru do EÚ jasne potvrdzujú štatistické údaje colných orgánov jednotlivých členských štátov. Štatistické údaje Európskej komisie (DG TAXUD) zverejnené v júli 2013 prezentujú výrazný nárast počtu zásielok zadržaných colnými orgánmi podozrivých z porušenia práv DV.

V roku 2010 evidovali colné orgány okolo 80 000 prípadov, čo je dvojnásobok oproti roku 2009 (43 500 prípadov), pričom 87,7 % prípadov tvorí porušovanie práv z ochranných známok. Predstavuje to viac než 103 miliónov výrobkov podozrivých z porušovania práv DV zadržaných colnými orgánmi členských štátov EÚ. Hodnota zadržaného tovaru sa odhaduje na 1 miliardu eur. Medzi kategórie s najväčším množstvom zadržaných výrobkov patria cigarety, kancelárske potreby, iné tabakové výrobky, štítky, visačky a emblémy, oblečenie a hračky. Asi 14,5 % všetkých zadržaných výrobkov tvorili výrobky pre domácnosť (šampóny, mydlá, lieky alebo domáce spotrebiče), ktoré mohli ohroziť zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov. V dôsledku predaja cez internet došlo k výraznému zvýšeniu počtu zadržaných poštových zásielok (48 000 prípadov), z ktorých 60 % obsahovali lieky.

Čína ostáva aj naďalej hlavným zdrojom výrobkov porušujúcich práva DV, produkuje až 85 % všetkých takýchto výrobkov.

Počet prípadov zadržania tovaru colnými orgánmi členských štátov EÚ

zdroj: Report on EU Customs Enforcement of IPR 2013, DG TAXUD

2. VYMOŽITEĽNOSŤ PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA V DIGITÁLNOHOM PROSTREDÍ

Fenoménom dnešnej doby je najmä dynamicky sa rozvíjajúca oblasť digitálneho prostredia a informačných technológií. Mechanizmy, ktoré sa doteraz uplatňovali v rámci trhu členských krajín EÚ na boj proti falšovaniu a autorskému pirátstvu, strácajú na efektívnosti, keďže porušovatelia práv DV sú nielen čoraz vynaliezavejší, ale tiež dobre technologicky vybavení a organizovaní v skupinách. Od začiatku tohto storočia porušovatelia začali ťažiť primárne z rozdrobenosti právnych systémov jednotlivých členských krajín EÚ, ktoré nie sú dostatočne harmonizované (napr. v EÚ dnes existuje samostatných 27 právnych systémov autorského práva), ale aj z časom prekonanej legislatívy EÚ. Logickým dôsledkom takto rozdrobeného trhu je pokles účinnosti vymožitelnosti práv DV, pričom tu existujú právne systémy, ktoré majú len minimálnu praktickú skúsenosť s bojom proti ich porušovaniu. Medzi ne patrí aj Slovenská republika (ďalej len „SR“). Doménou, kde sa v súčasnosti porušovanie práv DV objavuje azda najčastejšie v kontexte disponovania s nelegálnym obsahom chránených diel a disponovania s falzifikátmi, je internet. A práve v prostredí internetu je nárast porušovania práv DV alarmujúci a vyžaduje špecifické opatrenia.

Možno povedať, že práve internet priniesol do každodenného života človeka toľko zmien za krátku dobu, čo sa dá porovnať len s účinkami priemyselných revolúcií predchádzajúcich storočí. V globálnom meradle preto EÚ, USA, Japonsko a ďalšie vyspelé ekonomiky sveta stoja pred otázkou aplikovania účinnejšieho rámca pre vymožitelnosť práv DV, ktorý by sa dokázal prispôbiť novému prostrediu. V kontexte EÚ skutočnosť, že žijeme v digitálnej dobe, je nutné zohľadniť vo všetkých jej politikách s cieľom vytvoriť príťažlivú a cenovo dostupnú legálnu ponuku pre všetkých, od poskytovateľov digitálneho obsahu až po bežných spotrebiteľov. Na druhej strane je podstatné prijať v rovnakom čase náležité opatrenia na ďalšie posilnenie vymožitelnosti práv DV. Uvedená ponuka musí garantovať právnu istotu a primeranú proporcionalitu pravidiel pre všetky zainteresované subjekty s dôrazom na dodržiavanie základných ľudských práv.

3. RIEŠENIA NA ÚROVNI EURÓPSKEJ ÚNIE A MEDZINÁRODNÝCH INŠTITÚCIÍ

Prístup k problému porušovania práv DV vychádza z nutnosti riešenia problému, ktorý vznikol v dôsledku prudkého vedecko-technického rozvoja a ktorý sa v súčasnosti v plnej miere prejavuje ako celosvetový spoločenský problém. Ochrana práv DV je základom hospodárstva EÚ a kľúčovou hnacou silou jej ďalšieho rastu v oblastiach, ktorými sú výskum, inovácie a zamestnanosť. Účinné presadzovanie práv DV je nevyhnutné aj preto, že určité falšované výrobky môžu vážne ohroziť zdravie a bezpečnosť občanov EÚ. Potrebu účinných opatrení proti porušovaniu práv DV si uvedomujú aj národné vlády, nadnárodné orgány a organizácie vyspelých krajín sveta (WIPO, WTO, WHO, WCO, INTERPOL, EUROPOL G8, OECD), a preto prijímajú špecifické nástroje na elimináciu porušovania práv DV.

Závažnosť situácie na území EÚ vyústila do prijatia niekoľkých koncepčných dokumentov. Dňa 16. júla 2008 zverejnila Európska komisia **„Stratégiu v oblasti práv priemyselného**

vlastníctva v Európe“,³ cieľom ktorej je zabezpečenie dlhodobého fungovania systému DV ako katalyzátora inovácií, čo prispieva k dosiahnutiu celkovej lisabonskej stratégie.

V septembri 2008 prijala Rada EÚ „**Uznesenie o všeobecnom európskom pláne pre boj proti falšovaniu a autorskému pirátstvu**“,⁴ na základe ktorého bolo v apríli 2009 zriadené **Európske stredisko pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva** (ďalej len „stredisko“) združujúce všetky členské štáty EÚ, v ktorom SR zastupuje Úrad priemyselného vlastníctva SR (ďalej len „ÚPV SR“). Stredisko je súčasťou organizačnej štruktúry Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a dizajny) so sídlom v Alicante (Španielsko). Poslaním strediska je prijímať opatrenia na zabezpečenie dostupnosti kvalitných informácií a štatistických údajov týkajúcich sa falšovania a pirátstva na vnútornom trhu EÚ, identifikovať a šíriť osvedčené postupy a dobrú prax súkromného sektora v rámci krajín EÚ, zvyšovať mieru povedomia verejnosti o negatívach a dôsledkoch falšovania a pirátstva a koordinovať súvisiace vzdelávanie.

Riešenie problémov falšovania a autorského pirátstva sa stalo aj jednou z priorit hlavnej iniciatívy Stratégie Európa 2020 - „Únia inovácií“.⁵

V spojitosti s problematikou digitálneho trhu EÚ bola ešte v roku 2000 schválená smernica o elektronickom obchode,⁶ v ktorej sa vytýčili jeho základné pravidlá, ako napr. podmienky výmeny informácií on-line a úpravu zodpovednosti pre poskytovateľov služieb - sprostredkovateľov.

Významnejšou revíziou však bude musieť prejsť smernica o vymožitelnosti práv DV⁷ z roku 2004, ktorá predstavila celý rad nástrojov pre boj proti falšovaniu a autorskému pirátstvu v občiansko-právnom konaní. Proces revízie ukázal, že pozornosť bude sústredená najmä na otázku zodpovednosti poskytovateľov internetových služieb - sprostredkovateľov. Smernica nepokrýva trestno-právny rozmer falšovania.

Iniciatívu a akčný plán postupu EÚ v boji proti falšovaniu a autorskému pirátstvu v kontexte nutných opatrení na vnútornom trhu (vnútornom digitálnom trhu) popisuje séria oznámení Európskej komisie.⁸ Z toho ostatné oznámenie - „**Akčný plán Európskej komisie, ktorý sa týka budovania dôvery na vnútornom digitálnom trhu pre elektronický obchod a on-line služby**“, definuje v rámci svojich priorit ochranu spotrebiteľa na internete, venuje sa zvyšovaniu jeho dôvery a ponúka nástroje na zamedzenie ponúk s nelegálnym obsahom (napr. pravidlo „Oznám a konaj!“ („*Notice and Action*“)) a systém riešenia on-line sporov.⁹

³ KOM(2008) 465 v konečnom znení zo 16. 7. 2008.

⁴ Uznesenie Rady z 25. septembra 2008 (Ú. v. EÚ C 253, 4. 10. 2008, s. 1 – 2).

⁵ KOM(2010) 546 v konečnom znení.

⁶ Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode), Ú. v. ES L 178, 17. 7. 2000, s. 1 – 16.

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva, Ú. v. EÚ L 157, 30. 4. 2004, s. 45 – 86.

⁸ Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru - Zvyšovanie účinnosti presadzovania práv duševného vlastníctva na vnútornom trhu, KOM/2009/0467 v konečnom znení. OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV - Jednotný trh pre práva duševného vlastníctva. Podpora kreativity a inovácií na zabezpečenie hospodárskeho rastu, pracovných miest vysokej kvality a prvotriednych výrobkov a služieb v Európe, KOM/2011/0287 v konečnom znení.

⁹ OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV - Koherentný rámec na posilnenie dôvery v jednotný digitálny trh elektronického obchodu a on-line

V marci 2009 prijala Rada EÚ „Uznesenie k akčnému plánu EÚ v colnej oblasti zameranému na boj proti porušovaniu práv duševného vlastníctva na roky 2009 – 2012“,¹⁰ pričom vyzvala členské štáty EÚ a Komisiu, aby zabezpečili účinné vykonávanie tohto akčného plánu. Uvedený akčný plán obsahuje viaceré aktivity členských štátov EÚ a Komisie, ktoré by mali byť vykonané s cieľom zlepšenia výsledkov v oblasti boja proti porušovaniu práv DV. Ide najmä o aktivity v oblasti právnych predpisov upravujúcich činnosť colných orgánov v tejto oblasti, spolupráce so súkromným sektorom, medzinárodnú spoluprácu, vedenie informačných kampaní a komunikácie s verejnosťou o dôsledkoch spojených s predajom tovaru porušujúceho práva DV.

V roku 2009 podpísala EÚ akčný plán s Čínou na roky 2009 - 2013, ktorý sa špecificky zameriava na posilnenie spolupráce pri presadzovaní práv DV colnými orgánmi. V apríli 2014 bol akčný plán predĺžený do konca roku 2017.

V decembri 2012 prijala Rada EÚ „Uznesenie Rady k akčnému plánu EÚ v colnej oblasti na boj proti porušovaniu práv DV na roky 2013 – 2017“¹¹, kde určila na obdobie 2013 až 2017 nasledovné strategické aktivity:

- účinné vykonávanie a monitorovanie nových právnych predpisov EÚ týkajúcich sa presadzovania práv DV v colnej oblasti,
- boj proti významným tendenciám v obchodovaní s tovarom porušujúcim práva DV,
- boj proti obchodovaniu s tovarom porušujúcim práva DV prostredníctvom medzinárodného dodávateľského reťazca,
- posilnenie spolupráce s Európskym strediskom pre sledovanie porušovania práv DV a s orgánmi presadzovania práva.

Európska Komisia v spolupráci s expertmi členských štátov vypracovala a na jar 2013 Rade predložila podrobný harmonogram vymedzujúci činnosti a nástroje, ktoré sa majú realizovať v dohodnutom časovom rámci pri zohľadnení finančných súvislostí a ľudských zdrojov.

V júli 2014 predstavila Európska komisia „Akčný plán vymáhania práv duševného vlastníctva“¹², ktorého súčasťou je 10 konkrétnych krokov s rozdelením konkrétnych činností medzi Európsku komisiu, Európske stredisko pre sledovanie porušovania práv DV, členské štáty EÚ a zástupcov súkromného sektora. Cieľom tohto akčného plánu je preorientovať politiku v oblasti vymáhania práv duševného vlastníctva smerom k lepšiemu napĺňaniu a dodržiavaniu práv DV všetkých zúčastnených hospodárskych subjektov. Namiesto trestania občanov za – často nevedomé – porušovanie práv DV, opatrenia stanovené v tomto akčnom pláne skôr otvárajú nové možnosti realizácie prístupu „nasleduj peniaze“ (*follow-the-money-approach*), ktorý sa uplatňuje v úsilí príslušných orgánov systematicky odnímať finančné príjmy, ktoré porušovateľom práv DV v komerčnom rozsahu plynú z týchto nelegálnych aktivít. Realizáciu akčného plánu koordinuje novozriadená pracovná skupina expertov na vymáhanie práv DV, ktorej prvé zasadnutie sa uskutočnilo v novembri 2014.

služieb /* COM/2011/0942 final - 2012/ () */.

¹⁰ Ú. v. EÚ C 71, 25. 3. 2009, s. 1 – 7.

¹¹ Uznesenie Rady k akčnému plánu EÚ v colnej oblasti na boj proti porušovaniu PDV na roky 2013 – 2017 (2013/C 80/01).

¹² http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/action-plan/index_en.htm

4. ZÁMERY A AKTIVITY NA NÁRODNEJ ÚROVNI

Napriek strategickému významu účinnej ochrany DV pre hospodársky rast krajiny, jej inovačnú výkonnosť a prílev zahraničného kapitálu, najmä toho s vysokou pridanou hodnotou, v SR donedávna neexistoval systém inštitucionálnej spolupráce v boji proti falšovaniu a autorskému pirátstvu. Až uznesením č. 198 zo 16. marca 2011 schválila vláda SR zriadenie Medzirezortnej komisie pre koordináciu spolupráce v oblasti boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu (ďalej len „komisia“), ktorej gestorom je ÚPV SR.

Cieľom činnosti komisie je prispievať k zvyšovaniu úrovne ochrany a dodržiavania práv DV v SR implementáciou opatrení zameraných na znižovanie miery porušovania práv DV. Jednou z jej hlavných úloh je vypracovanie „*Národnej stratégie boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu*“ a následne koordinácia jej implementácie. Po prijatí a vypracovaní stratégie v apríli 2012 pristúpila komisia v roku 2014 a 2015 k jej aktualizácii najmä so zohľadnením trendov a iniciatív na úrovni EÚ a dobrej praxe z domácich skúseností a zo zahraničia.

Slovensko ako členská krajina EÚ a signatár medzinárodných dohôd bude pri presadzovaní práv DV za každých okolností zohľadňovať rovnováhu medzi komerčnými záujmami priemyslu vrátane držiteľov práv a ochranou práv a slobôd používateľov internetu, ktoré boli prijaté ako súčasť telekomunikačného balíčka EÚ (*Internet Freedom Provision*). Medzi ne patrí princíp prezumpcie nevinoty, slobody prejavu, práva na súkromie, práva na informácie a práva na spravodlivý proces.

Slovensko bude v tomto smere podporovať najmä zvyšovanie povedomia o DV, prevenciu pred represiou vo vzťahu k porušovaniu DV, pričom uprednostní cestu rôznych informačných kampaní na zvyšovanie on-line gramotnosti a ochrany práv v digitálnom prostredí. Rovnako pri presadzovaní práv DV v digitálnom prostredí bude Slovensko rešpektovať závery rozsudku Súdneho dvora EÚ z novembra 2011 vo veci C 70/10 SCARLET vs. SABAM¹³ ako aj vo veci C 324/09 LOREAL vs. EBAY.¹⁴

4.1. EXISTUJÚCE LEGISLATÍVNE A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE

Kontrola a presadzovanie práv v oblasti ochrany práv DV sú v SR zverené viacerým orgánom. Administratívno-právnu ochranu práv DV poskytujú colné orgány a Slovenská obchodná inšpekcia. Trestno-právne aspekty porušovania práv DV sú v kompetencii polície.

V oblasti práv DV je v pôsobnosti Ministerstva financií SR zákon č. 486/2013 Z. z. o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi a vyhláška Ministerstva financií SR č. 490/2013 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 486/2013 Z. z.

¹³ Právo Únie nedovoľuje vnútroštátnemu súdu vydať súdny príkaz, ktorým sa poskytovateľovi internetového pripojenia ukladá povinnosť zaviesť systém filtrovania s cieľom zabrániť protiprávnemu sťahovaniu súborov.

¹⁴ Súdny dvor Európskej únie týmto rozhodnutím upresňuje zodpovednosť prevádzkovateľov internetových obchodov za porušenie práv súvisiacich s ochrannými známkami spôsobené ich užívateľmi (predávajúcimi). Na základe uvedeného rozhodnutia môžu vnútroštátne súdy uložiť prevádzkovateľovi internetového obchodu prijatie opatrení, ktoré majú nielen ukončiť porušovanie práv duševného vlastníctva, ale majú aj ďalšiemu porušovaniu týchto práv zabrániť

Tento zákon a vyhláška spolu s nariadením EPaRady (EÚ) č. 608/2013 z 12. júna 2013 o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi a zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1383/2013 a vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1352/2013 zo 4. decembra 2013, ktorým sa stanovujú formuláre podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 608/2013 predstavujú v súčasnosti komplexný právny rámec na účinnejšie presadzovanie práv duševného vlastníctva colnými orgánmi. Sú stanovené podmienky a postupy pre prijatie opatrení colnými orgánmi, ak tovar podozrivý z porušovania práva duševného vlastníctva podlieha alebo by mal podliehať colnému dohľadu alebo colnej kontrole podľa nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92.

V zmysle zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov je Policajný zbor ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky. Jednou z úloh Policajného zboru je odhaľovanie trestných činov a zisťovanie ich páchatel'ov. Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) obsahuje taxatívny výpočet trestných činov, medzi ktoré patria i trestné činy proti priemyselným právam a proti autorskému právu, ktoré sú upravené v štvrtom diele piatej hlavy osobitnej časti Trestného zákona. Ide o ustanovenia § 281 porušovanie práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu, § 282 porušovanie priemyselných práv a § 283 porušovanie autorského práva. Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb.

Slovenská obchodná inšpekcia kontrolou vnútorného trhu zisťuje dodržiavanie práv, vyplývajúcich z duševného vlastníctva, významných z hľadiska ochrany spotrebiteľa.

5. STRATÉGIA

Národná stratégia boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu, ktorú vypracovala v súlade s prioritami akčného plánu EÚ v colnej oblasti a akčného plánu vymáhania práv duševného vlastníctva v rámci svojej činnosti komisia, predstavuje komplexný a koordinovaný súbor opatrení, ktorých implementáciou zo strany komisie sa zabezpečí naplnenie nasledujúcich priorít:

- a. *Budovanie povedomia verejnosti o negatívnych dôsledkoch falšovania a autorského pirátstva na jednotlivca a spoločnosť***
- b. *Znižovanie miery porušovania práv DV a boj proti významným tendenciám v obchodovaní s tovarom porušujúcim práv DV***
- c. *Disponovanie dôveryhodnými a presnými údajmi o rozsahu a štruktúre porušovania práv DV***

5.1. SÚBOR OPATRENÍ KOMISIE NA NAPLNENIE STRATEGICKÝCH PRIORÍT

(a) Oblasť analytická (zber štatistických údajov týkajúcich sa porušovania práv DV v SR)

- Na základe jednotnej metodiky stanovenej Európskym strediskom pre sledovanie porušovania práv DV vykonávať zber údajov o miere porušovania práv DV v SR od vecne príslušných subjektov. Pri tejto činnosti aktívne spolupracovať aj s mimovládnyimi organizáciami, ktoré sa zaoberajú ochranou práv DV.
- V prechodnom období, do prijatia jednotnej metodiky Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv DV, zabezpečiť zber, analýzu a sprístupnenie existujúcich údajov o miere porušovania práv DV v SR.
- Vytvoriť a implementovať jednotnú súdnu štatistiku v oblasti porušovania práv DV.

(b) Oblasť organizačná a technická

- Vypracovať projekt spoločných preventívnych opatrení zameraných na boj proti porušovaniu práv DV v súčinnosti s ostatnými vecne príslušnými subjektmi.
- Zabezpečiť fungovanie, aktualizáciu¹⁵ obsahu a propagáciu portálu „Duševné vlastníctvo“ predovšetkým vo forme spolupráce členov komisie.

(c) Oblasť vzdelávania

- V rámci ďalšieho odborného vzdelávania príslušníkov polície, colníkov, prokurátorov, sudcov, pracovníkov Slovenskej obchodnej inšpekcie, živnostenských úradov a orgánov úradnej kontroly potravín vypracovať spoločné vzdelávacie projekty orientované na špecifické problémy ochrany práv DV v praxi, ktoré budú priebežne aktualizované zohľadňujúc vývoj na medzinárodnej úrovni.
- Pripravovať vzdelávacie projekty pre jednotlivé typy škôl týkajúce sa problematiky ochrany a vymožiteľnosti práv DV.

(d) Oblasť legislatívna

- Podieľať sa na príprave a zmenách právnych predpisov na národnej úrovni a súvisiacich opatrení podporujúcich účinné vymáhanie a ochranu práv DV najmä v prostredí internetu.
- Sledovať legislatívne návrhy na úrovni EÚ a medzinárodnej úrovni a vzájomne

¹⁵ Na tento účel poskytuje ÚPV SR svoje administratívne rozhodnutia a zabezpečuje aj aktualizáciu častí, ktoré spadajú do jeho vecnej kompetencie (napr. legislatíva a súdne rozhodnutia z oblasti práva priemyselného vlastníctva. Slovenská obchodná inšpekcia poskytuje svoje administratívne rozhodnutia a Ministerstvo spravodlivosti SR súdne rozhodnutia týkajúce sa porušenia práv DV.

sa informovať o ich vývoji.

(e) Oblasť vnútornej spolupráce

- Pri plnení úloh spolupracovať so subjektmi verejného a súkromného sektora pôsobiacich v oblasti ochrany práv DV.
- Zabezpečovať vzájomnú výmenu informácií a poznatkov z oblasti ochrany práv DV medzi dotknutými orgánmi štátnej správy so zameraním najmä na oblasť internetového obchodu.

(f) Oblasť medzinárodnej spolupráce

- Sledovať aktivity orgánov presadzovania práv DV v zahraničí, získané poznatky analyzovať a využívať pri ďalšej činnosti komisie.
- Nadviazať spoluprácu so zahraničnými mimovládnyimi organizáciami pôsobiacimi v oblasti ochrany práv DV.
- Aktívne participovať na činnosti Európskeho strediska pre sledovanie falšovania a pirátstva a využívať možnosti technickej pomoci inštitúcií EÚ a medzinárodných organizácií.
- Aktívne participovať na projektoch Kooperačného fondu Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu zameraných na oblasť vymožitelnosti práv DV.
- Nadviazať spoluprácu a vymieňať si informácie o nových trendoch porušovania práv DV s organizáciami pôsobiacimi v oblasti ochrany práv DV v okolitých krajinách.

(g) Oblasť propagácie problematiky práv DV vo vzťahu k verejnosti

- V spolupráci so súkromným sektorom vypracovať projekt informačných kampaní pre verejnosť so zameraním na negatíva a riziká spojené s používaním falšovaného a pirátskeho tovaru a jeho nákupom najmä cez internet.
- Pri organizovaní informačných kampaní v médiách využívať existujúcu štruktúru podporných mechanizmov.

6. ZÁVER

Duševné vlastníctvo je jedným z pilierov konkurencieschopnej, prosperitu zabezpečujúcej vedomostnej spoločnosti. Porušovanie práv DV spôsobuje značné hospodárske ujmy a rastúci počet falšovaných výrobkov zároveň predstavuje reálnu hrozbu pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov. Je preto v našom spoločnom záujme disponovať efektívnym podporným mechanizmom vymožitelnosti práv DV.

AKČNÝ PLÁN 2015

OBLASŤ BOJA PROTI FALŠOVANIU A AUTORSKÉMU PIRÁTSTVU

- Účasť na zasadnutiach pracovnej skupiny pre vymáhanie práv DV Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv DV
(termín: 25.-26. február 2015, Alicante, Španielsko
29.-30. september 2015, Brusel, Belgicko)
(zodpovedný: Finančné riaditeľstvo SR)
- Iniciovanie zavedenia ADR konania v doménových sporoch s národnou doménou .sk
(termín: apríl 2015)
(zodpovední: členovia MRK – spoločné stanovisko)

OBLASŤ PROPAGÁCIE

- Pravidelná aktualizácia informácií súvisiacich s vymožitelnosťou práv DV na portáli Duševné vlastníctvo s ohľadom na jeho obsahovú, dizajnovú a funkčnú prestavbu a na webovej stránke ÚPV SR
(termín: priebežne)
(zodpovední: členovia MRK)
- Vypracovanie mediálnej kampane o DV, jeho využívaní a ochrane v rámci návrhu národného projektu OP Val 2014-2020
(termín: do 31. 12. 2015)
(zodpovedný: ÚPV SR)

OBLASŤ VZDELÁVANIA

- Nastavenie systematickej spolupráce univerzít pri využívaní a ochrane DV v spolupráci s WIPO, EPO a OHIM
(termín: november 2015)
(zodpovedný: ÚPV SR)
- Organizácia regionálneho workshopu (téma a čas ešte budú spresnené)
(termín: máj 2015)
(zodpovedný: ÚPV SR)